

TIẾNG-DÂN

Chí niệm tám Chín-Mười
HUYỀN-THỰC-KHANG

LA VOIX DU PEUPLE

Đường Đông-Ba-Hải

Giấy thép nói sự

**Tư tưởng có
cái sức xoay
chuyển được
cuộc đời**

HAI NHÀ GIÁO-SU' Ở PARIS DU- LỊCH THỀ-GIÓ'I ĐI QUA HUẾ

(Một giờ nói chuyện tại nhà báo Tiếng-Dân)

Kiēm-duyēt

Ký giả: — Từ văn-hóa phương Tây và văn-hóa phương Đông, hai bên tiếp xúc, thường thường hay sinh ra những mối

Ông Alba: — Tôi cũng ước ao như thế..

Ông Alba có hỏi ý kiến của kỹ-giả đối với chánh-sách nước Pháp thì hành ở xứ này thế nào.

Kỹ-giả: — Về tư-tưởng « bài

(Xem qua rang nhĩ cật bả)

Huỳnh-thúc-Khánh

Tình hình Nam-kỳ
CONG - SẢN HOẠT - ĐỘNG

BỘ-CHÍNH

Hôm 14 April, có tin báo có một đám hội hiệp tại Lai thạch và Lạc thiện. Linh khố đồ đồn Lạc thiện đến dẹp thì gặp phải một đám binh nưư cư kuor. Dân binh tinh sấp đi rất khẩn hối, hành động theo lệnh chống cự rết lăm. Hai bên xun đẩu nhau đến mấy giờ, rút cục 8 người chết.

Đọc xong bản buộc tội, trạng sư
biện hộ cho Hui, kết cục Hui bị
kết án tử hình.

(CHẾ-ĐỘ TƯ BẢN MỞ ĐẦU TỪ THỜI-KỲ CẬN-ĐẠI)
(Tiếp theo số 376)

Xem bài trước chúng ta đã thấy sơ qua cái tình cảnh của giai cấp lao động hồi đầu thế kỷ 16. Mọi điều đều sắc sảo trong khoảng cận đại - về sau nữa là sự đầu hùn các tư bản để làm nên các công việc hệ trọng. Kỹ nghệ vừa mới mở đầu ra, có tương quan rất nhiều với phải thương mại về đủ phương diện: kỹ nghệ nhờ thương mại để tiêu lưu hóa hàng mà cũng nhờ thương mại cung cấp vật liệu cho. Trong cái thời kỳ thương mại của xã hội tư bản thì các sở công thương thường hay xúm xít ở các nơi yếu địa, liền về đường tài liệu và cách tiêu lưu. Sự phát triển của phát tư bản thương mại lại kéo các nhà công nghệ vào dưới quyền một tay cai quản. Các công nghệ này tuy cũng vẫn gần gũi nhau, tương quan nhau, nhưng trước kia vẫn rời rạc nhau. Theo cái lối mới thì những thợ thuyền ở trong một công xưởng mà công việc có phức tạp thì phần việc của mỗi người lại càng đơn giản và vì mỗi người ai lo phần việc của nấy, lập đi lập lại cái việc thủ công kia suốt ngày suốt tháng, nên cũng hóa thành cái thứ máy người. Cái lối chuyên nghệ đó nó mở đầu cho cái chế độ cơ khí. Nhưng máy móc thì giá đắt, người chủ nhà không có đủ sức mà mua, nên không sớm thì cũng bị các nhà đại công nghiệp cá.

Sự sửa đổi trong cách tổ chức sinh sản kỹ lại cũng thay đổi cái cách chia lợi và chia việc. Nếu

đương hồi Trung cổ xã hội chia ra hai giai cấp rất lớn, qui phải với bình dân, ít nữa bọn sau này cũng còn có cái về hiệp hội. Người chủ công (compagnon) hồi đó còn mong lên làm chủ; bằng không thì cũng có thể tự do liên kết lại mà làm việc chung, rồi chia lợi với nhau. Nhưng đầu buổi Cận đại thì cái quyền làm chủ lại hóa nên một mối độc quyền gia truyền, dính với cái quyền sở hữu; và trong các nghề không bị bó buộc, và các công nghệ mới bày ra, thì cũng chính những cái điều kiện sinh sản kia nó xây dựng người thợ và người lãnh biện một cái tường cao không sao vượt qua được. Cái giai cấp dung nhân (傭人, classe des salariés) cứ mang từ trước hồi đó mới mang nguyệt khai ba, mà đối với bọn dung nhân lại càng rõ rệt cái uy quyền của phe tư bản. Bọn người làm mướn cả vật sở hữu chỉ gồm có cái sức mạnh để làm việc, nên đành phải đem cái sức ấy đổi cho các nhà có công cụ làm việc mà tìm cách sống còn.

Kiểm duyệt bỏ

(Sơ tiếp)
GIANG HẠ

(Sơ lược)
GIANG HÀ

